

**БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра русского языка**

**Аннотация к дипломной работе
«Функционально-семантическое поле определенности–
неопределенности в прозе Е. Г. Водолазкина
(на материале сборника «Дом и остров,
или Инструмент языка»)»**

Акуленко Наталья Юрьевна

Научный руководитель –
доцент
Зуева О. В.

РЕФЕРАТ

Структура и объем работы: введение, 2 главы, заключение, список использованных источников (31 позиция), 1 приложение, 89 страниц.

Ключевые слова: ФУНКЦИОНАЛЬНАЯ ГРАММАТИКА, ФУНКЦИОНАЛЬНО-СЕМАНТИЧЕСКОЕ ПОЛЕ, ФУНКЦИОНАЛЬНО-СЕМАНТИЧЕСКАЯ КАТЕГОРИЯ, ОПРЕДЕЛЕННОСТЬ, НЕОПРЕДЕЛЕННОСТЬ, СЕМАНТИКА, СРЕДСТВО ВЫРАЖЕНИЯ, Е. ВОДОЛАЗКИН, ХУДОЖЕСТВЕННЫЙ ТЕКСТ.

Объект исследования – функционально-семантическое поле определенности-неопределенности в текстах сборника эссе «Дом и остров, или Инструмент языка» Е. Г. Водолазкина.

Предмет исследования – грамматические и лексические средства выражения функционально-семантического поля определенности–неопределенности в текстах сборника эссе «Дом и остров, или Инструмент языка» Е. Г. Водолазкина.

Цель исследования – построение модели функционально-семантического поля определенности-неопределенности в текстах сборника эссе «Дом и остров, или Инструмент языка» Е. Г. Водолазкина через выявление и описание реализующих категорию определенности–неопределенности грамматических и лексических средств.

Методы исследования: направленная выборка языкового материала; классификация; количественный метод; семантический анализ; контекстуальный анализ; аналитическое описание.

Полученные результаты и их новизна. Впервые выявлены центральные и периферийные зоны ФСП определенности – неопределенности в публицистической прозе Е. Г. Водолазкина, установлены способы экспликации категории определенности–неопределенности в изученных текстах.

Достоверность материалов и результатов дипломной работы. В работе описан значительный материал: более 530 единиц разных уровней языковой системы. Исследование проведено с опорой на авторитетные теоретические источники. Это позволило сделать достоверные выводы.

Область применения. Результаты исследования могут быть использованы в преподавании дисциплин «Грамматическая семантика», «Стилистика текста», «Художественный текст: лингвостилистический аспект»; при разработке спецкурсов, посвященных идиостилю современных русских писателей.

РЭФЕРАТ

Структура і аб’ём работы: уводзіны, 2 главы, заключэнне, спіс выкарыстанай літаратуры (31 пазіцыя), 1 дадатак, 89 старонак.

Ключавыя словы: ФУНКЦЫЯНАЛЬНАЯ ГРАМАТЫКА, ФУНКЦЫЯНАЛЬНА-СЕМАНТЫЧНАЕ ПОЛЕ, ФУНКЦЫЯНАЛЬНА-СЕМАНТЫЧНАЯ КАТЭГОРЫЯ, ПЭЎНАСЦЬ, НЯПЭЎНАСЦЬ, СЕМАНТЫКА, СРОДАК ВЫРАЖЭННЯ, Я. ВАДАЛАЗКІН, МАСТАЦКІ ТЭКСТ.

Аб’ект даследавання – функцыянальна-семантычнае поле пэўнасці–няпэўнасці ў тэкстах зборніка эсэ “Дом і востраў, або Інструмент мовы” Я. Г. Вадалазкіна.

Прадмет даследавання – граматычныя і лексічныя сродкі выражэння функцыянальна-семантычнага поля пэўнасці–няпэўнасці ў тэкстах зборніка эсэ “Дом і востраў, або Інструмент мовы” Я. Г. Вадалазкіна.

Мэта даследавання – пабудова мадэлі функцыянальна-семантычнага поля пэўнасці–няпэўнасці ў тэкстах зборніка эсэ “Дом і востраў, або Інструмент мовы” Я. Г. Вадалазкіна праз выяўленне і апісанне граматычных і лексічных сродкаў, якія рэалізуюць катэгорыю пэўнасці–няпэўнасці.

Метады даследавання: накіраваная выбарка моўнага матэрыялу; класіфікацыя; колькасны метада; семантычны аналіз; кантэкстуальны аналіз; аналітычнае апісанне.

Атрыманыя вынікі і іх навізна. Упершыню выяўлены цэнтральныя і перыферычныя зоны ФСП пэўнасці–няпэўнасці ў публіцыстычнай прозе Я. Г. Вадалазкіна, устаноўлены спосабы эксплікацыі катэгорыі пэўнасці–няпэўнасці ў вывучаных тэкстах.

Дакладнасць матэрыялаў і вынікаў дыпломнай работы. У працы даследаваны значны матэрыял: больш за 530 адзінак розных узроўняў моўнай сістэмы. Даследаванне праведзена з апорай на аўтарытэтныя тэарэтычныя крыніцы. Гэта дазволіла зрабіць дакладныя высновы.

Галіна прымянення. Вынікі даследавання могуць быць выкарыстаны ў выкладанні дысцыплін “Граматычная семантыка”, “Стылістыка тэксту”, “Мастацкі тэкст: лінгвастылістычны аспект”; пры распрацоўцы спецкурсаў, прысвечаных ідыястылю сучасных рускіх пісьменнікаў.

ABSTRACT

Structure and volume of the work: introduction, 2 chapters, conclusion, list of sources (31 positions), 1 application, 89 pages.

Keywords: FUNCTIONAL GRAMMAR, FUNCTIONAL-SEMANTIC FIELD, FUNCTIONAL-SEMANTIC CATEGORY, DEFINITENESS, INDEFINITENESS, SEMANTICS, MEANS OF EXPRESSION, E. VODOLAZKIN, LITERARY TEXT.

The object of the study is the functional-semantic field of definiteness-indefiniteness in the texts of the collection of essays/the essay collection 'House and Island, or The Instrument of Language' by E.G. Vodolazkin.

The subject of the study is grammatical and lexical means of expressing the functional-semantic field of definiteness-indefiniteness in the texts of the essay collection 'House and Island, or The Instrument of Language' by E.G. Vodolazkin.

The aim of the study is to construct a model of the functional-semantic field of definiteness-indefiniteness in the texts of the essay collection 'House and Island, or The Instrument of Language' by E.G. Vodolazkin through the identification and description of grammatical and lexical means realizing the category of definiteness-indefiniteness.

Research methods: directed selection of language material; classification; quantitative method; semantic analysis; contextual analysis; analytical description.

Results obtained and their novelty. For the first time, the central and peripheral zones of the functional-semantic field of definiteness-indefiniteness in E. G. Vodolazkin's publicistic prose have been identified, and the ways of expressing the definiteness-indefiniteness category in the studied texts have been established.

Reliability of the materials and results of the thesis. The work describes a significant amount of material: more than 530 units of different levels of the language system. The research was conducted with the support of authoritative theoretical sources. This allowed for reliable conclusions to be drawn.

Application area. The results of the study can be used in teaching such disciplines as 'Grammatical Semantics', 'Text Stylistics', 'Literary Text: Linguostylistic Aspect'; in developing special courses dedicated to the idiostyle of contemporary Russian writers.